

ВИМОГИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

А.М. РИБАЛЬЧЕНКО, асистент

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

Вступ України до СОТ висуває на перший план проблему якості продукції, що виробляється та реалізується на внутрішньому ринку країни та за її межами. Підвищення якості вітчизняної продукції буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, а як наслідок – підвищенню рівня життя та добробуту населення. Якість продукції – сукупність властивостей і характеристик продукції або послуг, які надають продукції, послугам здатність задовольняти обумовлені потреби суспільства, яка відповідає вимогам, встановленим для цієї категорії продукції у правових актах і технічно-нормативних документах, та умовам договору із споживачем.

На якість продукції впливає значна кількість факторів, які діють як самостійно, так і в взаємозв'язку між собою, як на окремих етапах життєвого циклу продукції, так і на кількох. Всі фактори можна об'єднати в групи: технічні, організаційні, економічні.

До технічних факторів належать: конструкція, схема послідовного зв'язку елементів, система резервування, схемні вирішення, технологія виготовлення, засоби технічного обслуговування і ремонту, технічний рівень бази проектування, виготовлення, експлуатації.

До організаційних факторів належать: розподіл праці і спеціалізація, форми організації виробничих процесів, ритмічність виробництва, форми і методи контролю, порядок пред'явлення і здачі продукції, форми і способи транспортування, зберігання, експлуатації, технічного обслуговування.

До економічних факторів належать: ціна, собівартість, форми і рівень зарплати, рівень затрат на технічне обслуговування і ремонт, ступінь підвищення продуктивності суспільної праці.

Важливо чітко розділяти два поняття – управління якістю і сертифікація систем управління якістю. Управління якістю – одна з функцій управління підприємством, яка дозволяє реально забезпечувати високий рівень якості продукції і послуг за рахунок уважного і розумного управління виробництвом і обслуговуванням. Система управління якістю організовується відповідно до специфіки і задач конкретного підприємства. Ефективне управління якістю продукції засноване на застосуванні системи стандартів. Система управління якістю – сукупність управляючих органів і об'єктів управління, які взаємодіють за допомогою матеріально-технічних і інформаційних засобів при управлінні якістю. Вона включає колективи людей, технічні і матеріальні засоби, інформацію.

Основні принципи комплексної системи управління якістю продукції:

- управління якістю праці і продукції є складовою частиною загальної системи управління господарської діяльності сільськогосподарського

підприємства. Єдність систем забезпечується введенням в посадові обов'язки робітників всіх служб і підрозділів підприємства функцій, пов'язаних з реалізацією задач по підвищенню якості праці і продукції;

- управління якістю здійснюється на всіх рівнях управління підприємством;

- управління якістю здійснюють безперервно на всіх стадіях життєвого циклу продукції;

- при управлінні необхідно забезпечення єдності і взаємозв'язку технічних, організаційних, економічних і соціальних заходів по покращенню якості продукції;

- управління здійснюється на основі реалізації взаємопов'язаних функцій управління;

- організаційно-технічною основою системи управління якістю є стандартизація і діючі нормативні документи: міжнародні, міждержавні, державні, галузеві стандарти, технічні умови і стандарти підприємств.

При управлінні якістю продукції рослинництва виконуються функції:

1. Підбір, розстановка і навчання кадрів. Кожен працівник повинен бути мотивований на якісне виконання роботи.

2. Планування якості праці і продукції полягає в складанні програми формування якості продукції. Планування передбачає прогнозування показників якості продукції, потреби в ній і оцінку змоги виробництва такої продукції. При плануванні якості продукції рослинництва враховуються рівень і темпи розвитку матеріально-технічної бази, технології вирощування сільськогосподарських культур, природні умови господарства.

3. Матеріально-технічне забезпечення – це визначення потреби в матеріально технічних засобах з обліком об'єму виробництва і якості продукції; організація своєчасного отримання матеріальних ресурсів (сільськогосподарської техніки і обладнання, насіння, добрив) і їх розподілення між підрозділами і службами; забезпечення обліку і зберігання матеріально-технічних засобів; раціональне введення складського господарства; організація взаємовідносин з постачальними організаціями.

4. Технологічне забезпечення якості – це встановлення порядку і організація регулювання технологічних процесів і операцій у зв'язку з умовами праці і зовнішніх умов.

5. Метрологічне забезпечення якості праці і продукції – це встановлення і застосування технічних засобів, правил, норм, необхідних для досягнення єдності і точності вимірювання об'ємів і якості виконаних робіт і виготовленої продукції.

6. Інформаційне забезпечення направлено на обслуговування окремих функцій і системи в цілому. Функція інформаційного забезпечення передбачає встановлення порядку і організацію збирання, обробки і проходження науково-технічної інформації по питанням підвищення якості праці і продукції.

7. Нормативне забезпечення якості забезпечує формування фонду нормативної документації по управлінню якістю праці і продукції. Фонд

нормативної документації повинен містити державні, галузеві стандарти, інформаційну літературу по стандартизації, а також стандарти та нормативні документи, розроблені на підприємстві, літературу по стандартизації, сертифікації, системам управління якістю.

8. Вдосконалення організації праці і виробництва. Функція встановлює основні положення по вдосконаленню організаційної і виробничої структури підприємства і структури управління.

9. Вдосконалення транспортування, зберігання і реалізації продукції. Функція направлена на встановлення порядку і організацію передачі і приймання продукції, яка виготовлена для використання всередині господарства, а також для реалізації її заготівельним організаціям і на ринку. Необхідно розробити заходи по скороченню втрат на всіх стадіях руху товару. Так як продукція рослинництва у зв'язку з впливом природних факторів може бути неоднорідною за якістю, необхідний цілий комплекс технологічних операцій по її післязбиральній обробці.

10. Контроль і оцінка якості праці і продукції. Основні цілі функції: установлення відповідності виконаних робіт, продукції, яка виготовляється і реалізується, вимогам нормативної документації; забезпечення повного виконання рішень, постанов по питанням якості при виробництві, транспортуванні, реалізації, вживанні продукції; виявлення причин, які викликають зниження якості праці і продукції, ефективність робіт підприємства.

11. Стимулювання якості праці і продукції передбачає організацію матеріального і морального стимулювання робітників всіх категорій, а також колективів підрозділів і служб в цілому за підвищення якості праці і продукції.

12. Правове забезпечення управління якістю передбачає розробку, прийняття і суворе додержання юридичних актів, які регулюють економічні та інші відношення людей в процесі виробництва і реалізації продукції.

Отже, якість продукції рослинництва формується під дією багатьох факторів, які взаємодіють за допомогою матеріально-технічних і інформаційних засобів при управлінні якістю. Вона включає колективи людей, технічні і матеріальні засоби, інформацію. В забезпеченні рівня якості продукції рослинництва велика роль належить вибору видів і засобів контролю. Види контролю систематизують за слідуючи ми ознаками: стадія створення і існування продукції; етап процесу виробництва; повнота охоплення контролем; вплив на об'єкт контролю; застосування засобів контролю.